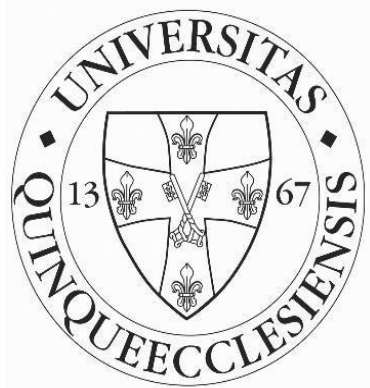

Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

"Oktatás és Társadalom" Neveléstudományi Doktori Iskola

Gergye Eszter

**A magyarországi roma nemzetiség nyelvei és kulturális szimbólumai a
magyarországi roma nemzetiségi iskolák nyelvi tájképében**

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Összefoglaló

MAGYAR-ANGOL NYELVEN

Témavezető

Dr. habil. Orsós Anna

egyetemi docens

Pécs, 2023.

I. A téma ismertetése, a disszertáció célja.....	4
II. A kutatómunka összefoglalása és a tézisek ismertetése.....	5
II.1. A disszertáció szerkezete.....	5
II.2. A kutatási minta és a kutatási módszerek.....	6
II.3. A kutatás eredményei a hipotézisek és a kutatási kérdések tükrében.....	7
II. 4. A kutatás SWOT analízise.....	9
III. További kutatási irányok, javaslatok.....	10
IV. Összegzés.....	11
V. A tézisekhez felhasznált irodalom.....	12
VI. A doktori értekezéshez kapcsolódó saját publikációk.....	13
Önálló magyar és idegennyelvű tanulmányok:.....	13
Társ szerzős magyar és idegennyelvű tanulmányok:.....	14
Önálló és társ szerzős magyar és angol nyelvű konferencia előadások:.....	15
I. Description of the topic, aim of the dissertation.....	18
II. Summary of the research work and thesis statements.....	19
II.I. Structure of the dissertation.....	19
II.2. The research sample and research methods.....	20
II.3. Results of the research in the light of the hypotheses and research questions.....	21
II.4. The SWOT analysis of the research.....	23
III. Further research directions and proposals.....	23
III. Conclusions.....	24
IV. Thesis bibliography.....	25

I. A téma ismertetése, a disszertáció célja

A disszertáció a magyarországi cigány nemzetiségi oktatást folytató intézmények iskolai nyelvi tájképét vizsgálja. A magyarországi roma nemzetiség kultúrájának, illetve a beás és romani nyelvek fennmaradásának, presztízsének kulcsfontosságú kérdése, hogy megjelennek-e akár vizuálisan, akár szóbeli használatban a többségi társadalom által is elfogadott formális terekben, így például a különböző tanulási, tanítási terekben, valamint adott település nyelvi tájképében.

„A nyelvi tájkép (Linguistic Landscape, azaz a vizuális nyelvhasználat) leírásában a szakirodalom leggyakrabban idézett meghatározása Landry és Bourhis (1997:25) kutatók nevéhez fűződik, az ő definíciójuk szerint *“A hivatalos útjelző táblák, a reklámtáblák, utcanevek, helynevek, kereskedelmi egységek feliratai és kormányzati épületek hivatalos táblái adják az adott terület, régió vagy városi agglomeráció nyelvi tájképét. Egy terület nyelvi tájképének két alapvető funkciója van: információs és szimbolikus”* (Landry és Bourhis) A Landry-Bourhis által *“informational and symbolic function”*-ként megfogalmazott nyelvi tájkép alap funkció a magyar nyelvű kutatásokban *“kommunikatív és szimbolikus funkció”* (Szoták, 2018, Csernieskó 2018), *“informatív és szimbolikus funkció”* (Szoták, 2016), *“kommunikációs és szimbolikus dimenzió”* (Borbély, 2020), *“információs és szimbolikus funkció”* (Laihonen, 1997) fordításként jelenik meg. Jelen kutatás az *“információs és szimbolikus funkció”* terminusokat használja.

A nyelvi tájkép *információs funkcióját* Landry és Bourhis szerint az adja, hogy adott térben megjelenő feliratok (útjelző táblák, épületek feliratai, veszélyt jelző táblák, reklámszövegek, stb.) nyelve kijelöli egy adott nyelvi közösség által lakott földrajzi terület határait, s még mielőtt adott területen élő emberekkel szóba elegyedik az odalátogató, már információt kap arról, hogy milyen ‘erőviszonyban’ állnak egymással az adott földrajzi térben lakó nyelvi közösségek.

A *szimbolikus funkciót* az adott nyelvet beszélők aspektusából közelítik meg. Adott nyelvi tájképben megjelenő vagy nem megjelenő nyelv befolyásolhatja annak a nyelvnek a nyelvi közösségét. Amennyiben adott nyelvi tájképben egy egyébként beszélők tekintetében kisebbségben lévő nyelv megjelenik az az adott nyelvi csoport nyelvi vitalitását és társadalmi

elfogadottságát is mutathatja, míg ha nem jelenik meg az azt mutatja, hogy nem bír adott társadalmi közegben olyan értékkel az a nyelv, mint a másik (vagy többi) megjelenő nyelv.

Az iskolai nyelvi tájkép, vagyis *schoolscape* a nyelvi tájképet veszi szűkebb értelemben, ugyanis az iskolai környezet nyelvi tájképét vizsgálja, vagyis azt, hogy milyen feliratok, szimbólumok jelennek meg a falújságokon, az iskolák folyosóin, tantermeiben, milyen nyelven van kiírva a napi menü, vagy a termek elnevezése, stb.

A magyarországi roma nemzetiségre, iskoláztatási helyzetére és a nemzetiséghez kapcsolódó tartalmak oktatására (népismeret, beás nyelv, romani nyelv) vonatkozóan jelentős számú oktatáspolitikai, nevelésszociológiai kutatás készült az elmúlt évtizedekben és folyamatosan bővül is ezen kutatások száma. A disszertáció és hozzá kapcsolódó kutatás célja, hogy a magyarországi cigány nemzetiségi oktatást egy új aspektusból, a cigány nemzetiségi oktatást folytató iskolák által vizuálisan megjelenített tartalmak szemszögéből vizsgálja. *“Oktatási intézmények nyelvi tájképének vizsgálata az iskolákban zajló folyamatok mélyebb megismerésében segíthet, ami a nevelés- és oktatás kutatások hasznos adaléka lehet.”*¹ (Gorter és Cenoz, 2015:2)

II. A kutatómunka összefoglalása és a tézisek ismertetése

II.1. A disszertáció szerkezete

A disszertáció bevezető része a téma bemutatásával, annak céljával és tudomány-rendszertani helyének meghatározásával kezdődik, valamint a téma aktualitását és újszerűségét mutatja be.

Az *Elméleti Keretek* című fejezet a magyarországi roma nemzetiség nyelveinek helyzetét és a magyarországi roma nemzetiséggel, valamint elsősorban annak nyelveivel kapcsolatos oktatáspolitikai változásokat foglalja össze példákon keresztül a teljesség igénye nélkül, valamint a beás és romani nyelveket érintő nyelvi jelenségeket mutatja be.

A kutatást bemutató fejezet a kutatási probléma és cél bemutatását követően a nyelvi tájkép fogalmának részletes leírásával kezdődik az alábbi négy fő egységre tagolva:

¹ Saját fordítás

1. nyelvi tájkép fogalma és előzetese nyelvi tájkép kutatások
2. a jelen kutatást megelőzően végzett beás és romani nyelvekkel kapcsolatos, vagy legalább is ezen nyelveket is érintő nyelvi tájkép kutatások rövid bemutatása
3. iskolai nyelvi tájkép fogalma
4. előzetes szakirodalmak és kutatások alapján a jelen disszertációra és kutatásra is adaptálható fogalmi kereteket meghatározása.

Ezt követi a kutatást megelőző pilot kutatás rövid bemutatása, valamint a teljes kérdőíves kutatás és az interjúk során nyert adatok ismertetése.

A dolgozat a hipotézisek és kutatási kérdések tükrében mutatja be az eredményeket és a kutatás SWOT analízisét követően fogalmazza meg a további kutatási irányokat.

II.2. A kutatási minta és a kutatási módszerek

A kérdőíves kutatás mintájának alapjául a 2020-ban az Oktatási Hivaltól igényelt intézményi lista szolgált a 2019/2020-as tanévben nyelvoktató nemzetiségi nevelést (beás és/vagy romani nyelvek) folytató intézményekről, illetve a magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatást folytató intézményekről.

adatforrás	módszer	cél
<ul style="list-style-type: none"> • roma nemzetiség és nyelveinek helyzete Magyarországon • beás és romani nyelvekhez kapcsolódó nyelvi jelenségek fogalmai • előzetes nyelvi tájkép és iskolai nyelvi tájkép kutatások, s az azok során meghatározott fogalmak, definíciók, kategorizációk 	<p>dokumentum elemzés, szakirodalmi áttekintés, másodlagos forrásokból gyűjtött adatok rendszerbe foglalása</p>	<p>a kutatás témájához kapcsolódó, korábbi időpontban, más célból gyűjtött adatoknak az aktuális kutatási céloknak megfelelő rendszerezése, adaptálása</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 2018/2019 tanévben cigány, roma nemzetiségi oktatást folytató intézmények 	<p>(online) kérdőív</p>	<ul style="list-style-type: none"> • átfogó adatgyűjtés a magyarországi roma, cigány nemzetiségi oktatás

(igazgató vagy cigány népismeretet oktató pedagógus, vagy romani vagy beás nyelvet oktató pedagógus)		helyzetével kapcsolatban <ul style="list-style-type: none"> • átfogó kép a roma, cigány nemzetiségi oktatást folytató intézmények iskolai nyelvi tájképével kapcsolatban • kapott adatok alapján intézmények kiválasztása félig strukturált interjúkhoz
<ul style="list-style-type: none"> • intézmények (igazgató vagy cigány népismeretet oktató pedagógus, vagy romani vagy beás nyelvet oktató pedagógus)	félig strukturált interjú	<ul style="list-style-type: none"> • a kérdőíves adatok mellé további adatok gyűjtése • fotódokumentáció gyűjtése
<ul style="list-style-type: none"> • interjúk • intézményekben készített fotók (pilot kutatás) • intézményektől kapott fotók • intézmények által interneten közzétett fotók 	tartalomelemzés	<ul style="list-style-type: none"> • a kérdőíves adatokkal kiegészítve válaszokat kapni a kutatási kérdésekre <p>(az iskolai nyelvi tájkép fotó dokumentációját tartalomelemzésnek nem veti alá a kutatás, csak kategorizálásra vállalkozik)</p>

A kutatás során alkalmazott módszerek összefoglaló táblázata (Forrás: Saját szerkesztés)

II.3. A kutatás eredményei a hipotézisek és a kutatási kérdések tükrében

Hipotézisek

H1: *A cigány nemzetiségi nevelést oktató intézmények mindegyikében található a roma kultúrához kapcsolódó vizuális elem, valamint beás és/vagy romani nyelvű felirat, mert az iskolák a pedagógiai programban is deklarált módon fontosnak tartják ezt az iskolát használók és iskolát látogatók tudomására hozni, hogy az iskolában milyen nemzetiségi oktatás folyik.*

Összességében a cigány nemzetiségi oktatás sem nem biztosítéka, sem nem feltétele, adott iskola nyelvi tájképében megjelenő beás, romani nyelvű feliratoknak és a roma nemzetiség

kultúrájához kapcsolódó szimbólumoknak, vizuális elemeknek. Valamint ha meg is jelennek szimbólumok és/vagy feliratok adott iskolában, azok nem feltétlenül, vagy nem kizárólag azzal a céllal jelennek meg, hogy adott iskola nemzetiségi mivoltát mutassák.

H2: *A beás és/vagy romani nyelvet oktató iskolákban mindenképpen megjelennek legalább azon a nyelven feliratok, amely nyelvet/nyelveket tanítják az adott intézményben, hogy az iskolát használók és látogatók számára nyilvánvaló legyen, hogy mely nemzetiségi nyelv/nyelvek oktatása történik ott, illetve hogy ezzel is emeljék ezen nyelvek presztízsét.*

Nem minden iskola, ahol zajlik nyelvoktatás jeleníti is meg feliratokkal az ott tanított nyelvet/nyelveket, azonban, az, hogy adott iskolában nem tanítják egyik nyelvet sem, az nem jelenti azt, hogy ott biztosan nincs egyik nyelven sem valamilyen felirat. A feliratok megjelenítésének célja pedig elsősorban nem feltétlenül a nyelvek presztízsének emelése és nem feltétlenül az iskolát használókat és az azt látogatókat célozza, hogy tudomásukra hozza mely nyelvet tanítják ott, hanem többnyire a roma, cigány diákok identitását célozza.

H3: *Az iskolákban megjelenő a roma kultúrához kapcsolódó vizuális elemek, valamint a beás és romani nyelvű feliratok a cigány népismeretet és beás vagy romani nyelvet tanuló diákok bevonásával készülnek a cigány nemzetiségi oktatáshoz kapcsolódóan, hiszen a szülők a gyermekeikkel együtt hozott döntés alapján nyújtottak be írásbeli kérelmet a program indítására és/vagy a gyermekük nemzetiségi oktatásban történő részvételre.*

A kutatási eredmények cáfolják ezt a feltevést és azt mutatják, hogy többnyire az iskola vezetőségének kezdeményezésére kerülnek ki a beás és/vagy romani nyelvű feliratok, valamint a roma nemzetiség kultúrájához kapcsolódó szimbólumok, vizuális elemek, elsősorban a roma, cigány származású gyerekek identitáserősítésének céljával.

Kutatói kérdések

1. Együttesen jelennek-e meg szimbólumok és feliratok adott intézményekben?

Szimbólumok és feliratok nem feltétlenül együtt jelennek meg, azonban ahol vannak beás vagy romani nyelvű feliratok, ott minden esetben egyéb, a roma nemzetiség kultúrájához kapcsolódó vizuális elem is megjelenik.

2. *Mely szimbólumok, vizuális elemek és milyen formában jelennek meg az iskolákban?*

Elsősorban cigány mesekönyvek és a nemzetiséggel kapcsolatos szakirodalmi könyvek jelennek meg a legtöbb intézményben, majd ezt követik roma, cigány származású híres emberek fotói és a cigány zászló.

3. *Milyen tartalmú feliratok jelennek meg beás és/vagy romani nyelv(ek)en és milyen formában jelennek meg az iskolákban?*

A beás és/vagy romani nyelvű feliratokat megjelenítő intézmények legtöbbszörében köszönő, üdvözlő feliratok jelennek meg. Köszönő feliratok mellett több intézményben jelennek meg rövid versek/szövegek illetve teremfeliratok is. A nyelv tanulásához szükséges nyelvtani és/vagy szókincs táblák jelennek meg a legkevesebb intézményben.

4. *Az iskola milyen szerepet, hatást tulajdonít adott nyelvi elemek és/vagy szimbólumok megjelenítésének?*

Elsősorban a roma nemzetiséghez tartozó diákok identitásának erősítése a cél az iskolák részéről.

II. 4. A kutatás SWOT analízise

A kutatás *erőssége*, hogy a Magyarországon cigány nemzetiségi oktatást folytató intézmények iskolai nyelvi tájképének vizsgálatában úttörő jelleggel megalapozta további a magyarországi roma nemzetiség kulturális elemeit, és beás, romani nyelvű feliratok iskolai nyelvi tájképben megjelenő kutatásokat, valamint a magyarországi cigány nemzetiségi oktatással kapcsolatos eddigi kutatásokat egy új aspektussal egészíti ki.

A kutatás *gyengeségének* mondható, hogy az Oktatási Hivaltól kapott nemzetiségi oktatást folytató intézmények adatbázisa nem pontos, így nem folyik minden nyilvántartott intézményben nemzetiségi oktatás hiszen a kapott intézményi listából a 93 intézmény, amely részt vett a kutatásban 3 nem folytatott sem népismeret, sem romani vagy beás nyelvoktatást.

A kutatás *fenyegettségének* tekinthető, hogy mivel úttörő jellegű kutatásként nincs más hasonló kutatás a roma nemzetiség kulturális elemeinek és nyelveinek megjelenítésével kapcsolatban, ezért módszertanilag követhető példákat más nyelvű feliratokat és más nemzetiségek kulturális elemeit megjelenítő nyelvi tájkép és iskolai nyelvi tájkép kutatások

szolgáltak alapul. A magyarországi roma nemzetiség abból fakadó speciális helyzete, hogy nincs anyaországa és egy nyelviileg sem homogén nemzetiségi kultúráról van szó, nem teszi lehetővé, hogy a Magyarország határain túli területek, iskolák magyar nyelvű feliratait megjelenítő nyelvi tájképet vizsgáló kutatásainak eredményeivel vagy akár a többi magyarországi nemzetiség iskolai nyelvi tájképét vizsgáló kutatások eredményeivel vessük össze.

A kutatás folytatási *lehetőségeinek* elsősorban azok a további kutatási irányok mondhatók, amik a következő részben kerülnek megfogalmazásra. A kutatás további lehetőségének tekinthető az a gyakorlati hasznosítás, melynek során a kutatásban résztvevő intézmények összekötésével a már megvalósuló jó gyakorlatok az intézmények között is ismertté válhatnak, s megkezdődhetne egy közös horizontális tudás-tapasztalat megosztás is az intézmények között.

III. További kutatási irányok, javaslatok

1. Mivel jelen kutatás során a kérdőívet kitöltőkre és a fotókat készítőkre/küldőkre volt bízva, hogy ők mit tartanak feliratnak és/vagy szimbólumnak, és milyen módon kategorizálják ezeket, valamint milyen célokat tulajdonítanak ezen feliratoknak, szimbólumoknak, vizuális elemeknek, ezért a mostanira épülő következő kutatás folytatása lehetne a jelen kutatásban résztvevő intézmények meglátogatása és a kutatók által gyűjtött fotódokumentációk alapján összehasonlításra kerülhetne, hogy megegyeznek-e a kutatók által feliratnak, szimbólumnak, vizuális elemnek tekintett elemek a jelen kutatásban adatközlői által annak tekintett elemekkel, és azok kategorizálásával.
2. További kutatások tárgyát képezheti a nemzetiségi nyelvoktatásra vonatkozóan annak vizsgálata, hogy miért nem jelennek meg legalább a nyelveket oktató iskolákban beás és romani nyelvű feliratok.
3. Jelen kutatásba az iskolák fizikai iskolai nyelvi tájképében megjelenő feliratait és szimbólumait, vizuális elemeit kerültek be, azonban már a kutatás során az egyes iskolákkal kapcsolatos információk internetes keresési eredménye során láthatóvá vált, hogy az intézményekhez kapcsolódó virtuális terekben (iskolák honlapja,

közösségi oldala) számos további felirat, szimbólum, vizuális elem jelenik meg, melyek vizsgálata szintén további kutatások tárgyát képezheti.

4. Mivel jelen kutatás eredményeiből elsősorban az látszik, hogy az iskolák nyelvi tájképében megjelennek beás, romani nyelvű feliratok és a roma nemzetiség kultúrájához kapcsolódó szimbólumok, vizuális elemek elsősorban egy felülről lefelé irányuló kezdeményezés részeként, tehát többnyire az iskola vezetőségének, tanárainak kezdeményezéseként jelennek meg, ezért további kutatások tárgyát képezhetné, hogy az iskola diákjai és esetleg családjaik, szülei miként vélekednek ezekről a feliratokról, vizuális elemekről. Vajon ők is ugyanazt az identitáserősítő szerepet tulajdonítják ezeknek a feliratoknak, vizuális elemeknek, mint amit az iskolák megfogalmaztak jelen kutatásban?

III. Összegzés

Mind a magyarországi cigány nemzetiségi oktatásnak, valamint a beás és romani nyelvek oktatásának minőségi javításával és a magyarországi roma nemzetiséghez tartozó gyermekek iskolai sikerességének fejlesztése érdekében számos megoldandó feladat vár még az oktatási-nevelési folyamatokat alakító szakemberekre és döntéshozókra. Akár a nemzetiségi oktatásra és nyelvek oktatására vonatkozóan, akár a gyermekek iskolai sikerességére vonatkozóan elsősorban, ahogyan azt az elmúlt évtizedek során végzett kutatásokból is látszik, az egyes oktatási-nevelési folyamatok feltárása és megértése szükséges, hogy azok alapján lehessen fejlesztési javaslatokat megfogalmazni. A cigány nemzetiségi iskolák iskolai nyelvi tájképének vizsgálata szintén ezen folyamatok alaposabb megismeréséhez nyújthat segítséget.

Jelen disszertációhoz kapcsolódó kutatási eredmények alapján mindenképpen pozitívnak tekinthető, bármilyen, a roma nemzetiség kultúrájához kapcsolódó szimbólum, vizuális elem, vagy bármelyik cigány nyelven készült felirat megjelenítése az iskolákban, hiszen az iskolák részéről ezek megjelenítésének céljai között az iskola sokszínűségének és a diákok diverz kulturális hátterének bemutatása is szerepel. Amennyiben viszont közvetlenül a roma, cigány származású diákok identitásának erősítése is cél, mindenképpen egy komplex folyamat eredményeként kell, hogy megjelenjenek a diákok bevonásával együtt kiválasztott

vizuális elemek, szimbólumok, feliratok szintén a diákok bevonásával együtt kiválasztott és kialakított módokon.

Pusztán a roma nemzetiséghez tartozó diákok identitáserősítése nem lehet célja sem a nemzetiségi oktatásnak, sem az iskolai nyelvi tájkép alakításának. Bár a kutatás során a kulturális sokszínűség iskolai nyelvi tájképen keresztül történő megjelenítésének célját egyes esetekben megfogalmazták az iskolák, fontos kiemelni, hogy a roma nemzetiséghez tartozó diákok identitásának erősítése mellett éppen ugyanolyan fontos (ha nem fontosabb) a nemzetiséghez nem tartozó diákok és tanárok kulturális érzékenyítése és edukálása.

A kutatás során az is kiderült, hogy az iskolák nyelvi tájképe, ha tartalmaz is fix elemeket, fix helyeken (például évek óta a bejárati ajtóra ragasztott többnyelvű köszöntő felirattal, az iskola egyik folyosójának falára festett képek, vagy a lépcsőkre festett feliratokkal, stb.) folyamatos változásban vannak az olyan időszakosan megjelenő feliratok, szimbólumok, vizuális elemek miatt, amik hosszabb-rövidebb időre egy-egy kiállítás részeként, vagy valamilyen ünnephez, megemlékezéshez kapcsolódó tematikus faliújság, kiállítás, installáció részeként jelennek meg az iskola nyelvi tájképében.

Jól látható tehát, hogy sem tartalmában, sem kialakulásában és megjelenésében nem tekinthető állandónak az iskolák iskolai nyelvi tájképe, s hogy az iskolák rejtett tantervének tükrében különböző módokon és tartalmakkal alakulnak az iskolák iskolai nyelvi tájképei. Amennyiben az iskolai nyelvi tájkép alakítása az iskolák részéről egy tudatos tervezés részeként formálódik, úgy az iskola rejtett tantervének, és az oktatási-nevelési folyamatoknak fontos részét képezheti.

IV. A tézisekhez felhasznált irodalom

Borbély, A. (2020.) A nyelvi tájkép mint oktatási erőforrás a méhkeréki román nemzetiségi kétnyelvű általános iskolában. In.: Borbély, A. (szerk.) (2020) *Nemzetiségi nyelvi tájkép Magyarországon. Nemzetiségi nyelvi tájkép Magyarországon*. Nyelvtudományi Intézet. Budapest. 61-88.

Cserniczkó, I. (2018.) *Nyelvpolitika és nyelvi tájkép többnyelvű környezetben: Kárpátalja példája Segédkönyv a Nyelvpolitika elmélete és gyakorlata c. tárgy oktatásához nyelvész szakos MA hallgatók számára.* Beregszász.
<http://genius-ja.uz.ua/images/files/cserniczko-istvan-min.pdf> [Letöltve: 2022. 10. 14.]

Gorter D., Cenoz, J. (2015). Linguistic landscapes inside multilingual schools. In.: B. Spolsky, M. Tannenbaum, O. Inbar (szerk.) *Challenges for language education and policy: Making space for people* (151-169) Routledge Kiadó.

Landry, R. és Bourhis, R. Y. (1997). Linguistic Landscape and Ethnolinguistic Vitality: An Empirical Study In *Journal of Language and Social Psychology*. 16(1), 23-49.

Szoták, Sz. (2016). Magyar nyelv és magyar népcsoport Burgerlandban. Nyelvi tájképek vizsgálata a többnyelvűség kontextusában. PhD-értekezés. <https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/16323/szotak-szilvia-phd-2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Letöltve: 2022. 04. 02.]

Szoták, Sz. (2018). *A nyelvitájkép-kutatás mint az alkalmazott nyelvészek egyik legújabb kutatási területe*. In.: Hungarológiai Közlemények 2018/1. Bölcsészettudományi Kar, Újvidék. DOI: 10.19090/hk.2018.1.30-42

V. A doktori értekezéshez kapcsolódó saját publikációk

Önálló magyar és idegennyelvű tanulmányok:

Gergye, E. (2018): Roma, cigány, beás, romani, roma nyelv, cigány nyelv, roma nyelvek, cigány nyelvek In.: Hodossy Gyula (szerk.) (2018): *Katedra, XXV/10*. 16-18. old.

Gergye, E. (2018). A Kétújfaluban végzett komplex vizsgálat kérdőíves adatairól In: Orsós Anna (szerk.) (2018). *Fókuszban az Akácliget*, ISBN: 978-963-429-304-0, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék Wlisslocki Henrik Szakkollégium Pécs

Gergye, E. (2019). Nyelvi tájképben megjelenő beás és romani nyelvi elemek szimbolikus funkciója Tanulmány A nyelvi tájkép elmélete és gyakorlata 3. – Magyarországi nemzetiségi körkép – Nyelvi és kulturális találkozások a 21. századi tudásszerzésben 2019. április 3–5. konferencián elhangzott előadás alapján. In.: Mayer Éva (szerk.) (2019) *Barátság Folyóirat*, XXVI. évf. 4. szám.

Gergye, E. (2020). Băjási nostri áisj kusztá... – a mi beásaink itt éltek...– A beás nyelv megjelenése különböző nyelvi tájképekben. In.: Borbély Anna (szerk.) (2020) *Nemzetiségi nyelvi tájkép Magyarországon*. Budapest Nyelvtudományi Intézet 2020. 108-123.

Gergye, E. (2020). Appearance of Roma, Gypsy Languages' Elements in Different Learning Spaces. In.: János Karłowicz (Ed.) *Practice and Theory in Systems of Education*, Volume 13 Number 4. International Research Institute s.r.o., Slovakia

Gergye, E. (2020). “BĂJÁSI NOSTRI ÁISJ KUSZTÁ...” – “OUR BOYASH PEOPLE LIVED HERE...” Boyash Language in linguistic landscape and in schoolscape In.: Aranka Varga, Helga Anđl, Zsófia Molnár-Kovács (Eds.) (2020). *Current research in education sciences 2019 Educational Sciences: Horizons and Dialogues*. Scientific committee on Pedagogy of the Hungarian Academy of Sciences Institute of Education Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Pécs. 2020.

Társszerzős magyar és idegennyelvű tanulmányok:

Boros, J. ; Gergye E. (2019) Roma population in Hungary - focusing on educational opportunities. In: Óhidy, A. - Forray, R. K. (szerk.) (2019). *Lifelong Learning and the Roma Minority in Central and Eastern Europe*. Bingley, Egyesült Királyság / Anglia : Emerald Publishing Limited. 224 p. pp. 97-114. , 18 p.

Orsós, A.; Gergye, E. (2021). The linguistic situation of the Boyash language in Hungary *Studia Romanica et Anglica Zagradiensia* 66 pp. 169-176. , 8 p.

Orsós, A.; Gergye, E. (2021). The boyash and their language in Hungary In: Orsós, A. (2021) (szerk.) *The role of romani studies in higher education: a collaborative project between the University of Pécs and the University of Prešov*. Pécs, Magyarország : Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék (2021) 144 p. pp. 94-100. , 8 p.

Önálló és társszerzős magyar és angol nyelvű konferencia előadások:

Orsós Anna – Gergye Eszter (2017): Egy baranyai cigány közösség formális és nem formális tanulási színtereinek vizsgálata. Kutatás közben. HuCER, Budapest, 2017. május

Gergye Eszter (2018): Egy kutatás kezdetén: beás nyelvi elemek, szimbólumok megjelenése különböző tanulási terekben – nyelvi tájkép és schoolscape Baranya megye egyes településein, VII. Romológus Konferencia, Pécs.

Eszter Gergye (2018): *Appearance of Roma, Gypsy languages' elements in different learning spaces* - 6th IRI International Educational Conference, 22-23 October 2018., Štúrovo, Slovakia.

Gergye Eszter (2018): *Cigány népismeret oktatás középiskolában – Tanterv és gyakorlat tükrében* - XVIII. Országos Neveléstudományi Konferencia, ELTE Pedagógia és Pszichológia Kar, 2018. november 8-10. Budapest.

Eszter Gergye (2018): *Possible Roles of Schoolscape in the case of Roma, Gypsy Languages*-10th International Conference on Theory and Practice in Education, 15-17. December 2018, Budapest, Hungary.

Gergye Eszter (2019): *Nyelvi tájkép és schoolscape lehetséges szerepe a Romani és Beás nyelvek tanulásában, tanításában* - "VII. Neveléstudományi és Szakmódszertani Konferencia", 2019. január 22-24. Štúrovo, Szlovákia

Gergye Eszter (2019): *Hátrány, vagy fel nem ismert lehetőség?* -XII. Taní-tani Konferencia, 2019. február 01., Miskolc

Gergye Eszter (2019): „*Băjási nostri aîsj kusztă...*” „*A mi beásaink itt éltek...*” – *nyelvi tájképben megjelenő beás nyelvi szimbolikus funkciója* -A nyelvi tájkép elmélete és gyakorlata 3. – Magyarországi nemzetiségi körkép – Nyelvi és kulturális találkozások a 21. századi tudásszerzésben 2019. április 3–5.

Gergye Eszter (2019): *Beás nyelvi elemek, szimbólumok reprezentációja* - Horizontok és Dialógusok Konferencia - Romológus Konferencia 2019. Május 10. Pécs

Gergye Eszter (2019): *Nyelvi tájképben megjelenő beás és romani nyelvi elemek szimbolikus funkciója* – PTE ÚNKP Konferencia 2019. Május 21-22. Pécs

Gergye Eszter (2019): *Beás és romani nyelvek a különböző tanulási, tanítási terekben* - HuCER Konferencia 2019. május 22-24., Eger

Gergye Eszter (2019): Az iskolai nyelvi tájképben megjelenő beás és romani nyelvi elemek lehetséges funkciói. Országos Neveléstudományi Konferencia, Pécs, 2019. november 6-8.

Gergye Eszter (2019): Roma nemzetiség nyelvi tanulási terekben
Professzorok az Európai Magyarországért Egyesület XIX. Nemzetközi Tudományos Konferenciája, Budapest 2019. november 14.

Gergye Eszter (2020): *Beás nyelv a nyelvi tájképben – tanulás és tanítás a közösségi színtereken*. Társadalmi innováció és tanulás a digitális korban - Hungarian Conference on Educational Research 2020. május 27-28. - Távkonferencia formában került megrendezésre.

Gergye Eszter (2019): *A cigányok, romák nyelvi és kulturális sokfélesége* - Belső Tűz Egyesület- Roma Kultúra napja 2019. 04.06. Komló. (Ismeretterjesztő előadás.)